

Розділ 5

Досвід роботи університетів щодо реалізації гендерної політики

Візуальна концепція Університету, дружнього до родини (з досвіду створення Дитячого центру ХНУМГ ім. О. Бекетова)

Фесенко Г.Г., к.філос.н., доц.

ХНУМГ ім. О. Бекетова

Проект створення Дитячого центру Харківського національного університету міського господарства ім. О. Бекетова розгортався у дискусіях викладачів, студентства, навчально-допоміжного персоналу про те, яким має виглядати «дитячий простір» в Університеті. Серед актуальних були й питання територіального розміщення центру. За дорученням Ректора, д.т.н., проф. Бабаєва В.М., був організований та проведений аудит архітектурного комплексу ХНУМГ на предмет виявлення місць/ приміщень, придатних для створення «простору, дружнього до дитини».

Для проведення гендерно-чутливого аудиту університетських приміщень та територій були залучені волонтери, зацікавлені у проекті, та викладачка кафедри основ архітектурного проектування та рисунку Швець Л.М. Логіка виконання аудиту вимагала здійснення трьох процесів: розробка гендерно-чутливих критеріїв для оцінки території й приміщення – просторове обстеження – вибір простору.

Беручи до уваги увесь комплекс вимог до дизайну дитячих приміщень, до розробки візуальної концепції Дитячого центру були залучені архітектори-дизайнери Університету. Директорка Гендерного центру к.е.н., доц. Бібік Н.В. підтримувала роботу інтерактивного міждисциплінарного «творчого майданчика», у якому напрацьовувалися рішення. Були визначені базові вимоги до дизайну:

- безпека: використання в обладнанні та оформленні Дитячого центру безпечних конструкцій (надійність, міцність, стійкість, функціональність), екологічних матеріалів (натуральних і штучних), застосування ергономічного підходу в облаштуванні простору й окремих елементів;

- виховання: облаштування декількох зон для активних ігор (батут, гойдалки, гірка, театр, рольові ігри (тематичні куточки – магазин, ресторан, майстерня, лікарня, піцерія тощо) та тихих ігор (малювання, пісочна анімація, конструювання, інтерактивні ігри, відео уроки, майстер-класи, арт-терапія, аудіо казки тощо).

Наступним кроком стала робота над дизайн-проектами Дитячого центру, в рамках курсового проекту студентів-архітекторів з дисципліни «Архітектурне проектування» (науковий керівник – Швець Л.М.). На початку роботи був проведений огляд основних дизайн-тенденцій у створенні подібних центрів. У запропонованому для студентів завданні на проектування були визначені основні рекомендації щодо функціонального зонування простору:

- вхідна зона;
- зона для матері і дитини (від народження до 1 року);
- для дітей молодшого ясельного віку (1–3 роки);
- для дітей від 4– 6 років і старше;
- санвузол.

Також було рекомендовано виділяти зони для «тихих» та «активних» ігор.

Студентство з розвиненим художньо-естетичним смаком та архітектурно-творчим мисленням, володіючи основами дизайну та навичками в сфері проектування, з ентузіазмом взялося конструювати «дитячий світ». Й у підсумку, були виконані дизайн-проекти, у яких яскраво виявилася, як творча індивідуальність їх авторів, так і розуміння емоційного світу дітей. У створених проектах містяться цікаві світові,

кольорові рішення, просторові форми ігрових модулів. Візуальні рішення архітекторів-дизайнерів були публічно презентовані, у тому числі і гендерним експертам, в рамках ІХ Регіонального конкурсу молодих вчених «Гендерна політика очима української молоді» (27 квітня 2015 року).

Презентація дизайн-проектів Дитячої кімнати викликала широкий резонанс не тільки в Університеті, а й серед інших ВНЗ Харкова. Тому для проектів була організована спеціальна університетська виставка, на якій можна було всім зацікавленим не тільки побачити розширені версії дизайнів, а й поспілкуватися з їх авторами. Для визначення найкращого, з точки зору глядачів, дизайн-проекту було організоване он-лайн голосування.

Подальша робота над створенням Дитячого центру продовжується у інших напрямках: розробляється бізнес-план проекту, формуються необхідні людські ресурси тощо. Важливо, що проект об'єднав університетську спільноту для напрацювання рішень зі створення Університету, дружнього до сім'ї, й тим самим стає ближчим до гендерних потреб тих, хто навчається і працює.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
Розділ 1. Проект «Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у вищих навчальних закладах»: завдання, рівні та етапи реалізації.....	7
Розділ 2. Комунікаційний компонент у реалізації гендерної політики університетів	
2.1. Організаційна складова реалізації проекту в областях	12
2.2. Семінари-тренінги в областях: комунікаційний та моніторинговий компоненти	16
2.3. Студентське самоврядування: зацікавлена сторона, ресурс чи важіль впливу? ...	22
2.4. Психологічна та соціально-педагогічна підтримка молодих мам-студенток як засіб реалізації гендерної політики	25
2.5. Центр підтримки сім'ї СумДУ «Студентський лелека»: досвід, який прагнемо поширити	28
Розділ 3. Гендерна політика українських університетів: напрямки та досвід	
3.1. Компоненти гендерної політики університетів: підходи до аналізу	35
3.2. Комплекс інформаційних та підтримувальних заходів як складова гендерної політики	39
3.3. Гендерний аудит діяльності ВНЗ як новий напрям реалізації гендерної політики...	44
Розділ 4. Моніторинг ініціативи: динаміка оцінок очима користувачів послуг	48
Розділ 5. Досвід роботи університетів щодо реалізації гендерної політики.....	69
Висновки	120
Література	124
Додатки	125

УДК : 316.362:37.091.212(477.52–25)(075.8)

ББК : 74.580 (4Укр–4Сум)я73

Р65

Р65 Результати ініціативи «Університет, дружній до сім'ї» та досвід реалізації гендерної політики українських університетів: навчальний посібник / за заг. ред. Н. Світайло. — Суми : Видавництво РА «Хорошие люди», 2015. — 129 с.

У посібнику «Результати ініціативи «Університет, дружній до сім'ї» та досвід реалізації гендерної політики українських університетів» описано досвід реалізації Сумським державним університетом Всеукраїнського проекту «Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у вищих навчальних закладах» та впровадження ініціативи «Університет, дружній до сім'ї».

На основі узагальнення результатів роботи команди проекту в областях по проведенню семінарів-тренінгів для різних цільових груп та вивчення досвіду діяльності осередків гендерної освіти виокремлюються компоненти гендерної політики університетів та аналізуються шляхи їх упровадження.

Особлива увага приділяється комунікаційній складовій у реалізації гендерної політики університетів та детально аналізується досвід проведення семінарів-тренінгів в областях як з точки зору вивчення досвіду та налагодження комунікацій, так і з точки зору виявлення існуючих проблем та можливих нових напрямків співпраці університетів.

Окремо узагальнено досвід роботи Центру підтримки сім'ї Сумського державного університету по впровадженню дружніх до сім'ї підходів як один з напрямів реалізації гендерної політики в українській вищій школі. Крім того, посібник містить матеріали, які висвітлюють споріднений досвід інших українських та зарубіжних університетів.

Цей посібник адресований керівництву вищих навчальних закладів, науковцям, представникам державної влади та місцевого самоврядування, широкому загалу.

Здійснено Сумським державним університетом у рамках проекту «Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у вищих навчальних закладах» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Офіційні партнери проекту – Міністерство освіти і науки України та Міністерство соціальної політики України.

Під час використання матеріалів посилання обов'язкове.

УДК: 316.362:37.091.212(477.52–25)(075.8)

ББК 74.580(4Укр–4Сум)я73

© 2015

© Видавництво РА «Хорошие люди», 2015